

خشوع واقعی قلب

«أَلَمْ تَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ» (حدید، ۱۶).

آیا مؤمنان را وقت آن نرسیده است که دل‌هایشان به یاد خدا و برای آنچه از حق نازل شده خاشع شود.

تخشع از ماده خشوع به معنای حالت تواضع و ادب جسمی و روحی است که در برابر حقیقت علم یا شخصی بزرگ به انسان دست می‌دهد. جالب این جاست که قرآن گروهی از مؤمنان را مخاطب قرار داده و سرزنش کرده است که چرا در برابر خدا و آیات الهی خشوع نمی‌کنند و در غفلت و بیخبری‌اند و دل‌های آنان را قساوت و غفلت گرفته است.

امیرالمومنین علی^{علیه السلام} فرمودند: «در غفلت آدمی همین بس که عمر خود را در راه چیزهایی که او را نجات نمی‌دهد، صرف کند؛ و نیز فرمودند: «هر که نفس خود را حساب رسی کند سود برد، و هر که از آن غفلت ورزد زیان بیند».

جناب لقمان در اندرز به فرزندش فرمود: «غافل را سه نشانه است: سهو و سرگرمی و فراموشی».

رسول خدا^{صلی الله علیه و آله} فرمودند: «غافل‌ترین مردم کسی است که از دگرگونی احوال دنیا پند نگیرد؛ و نیز به ابوذر فرمودند: «قصد انجام دادن کار نیک کن، هر چند آن را به کار نبندی، تا در زمره غافلان نوشته نشوی، و نیز فرمودند: «در شگفتم از کسی که او غافل است و از او غافل نیستند (خداوند و ملائکه‌اش)؛ و در شگفتم از کسی که در پی دنیاست، در صورتی که مرگ در پی اوست؛ و در شگفتم از کسی که دهانش را به خنده می‌گشاید، در حالی که نمی‌داند آیا خداوند از او خشنود است یا ناخشنود».

نکته‌ها

ازدواج فرزندان آدم علیه السلام

وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً (نساء، ۱) خداوند از آدم و همسرش مردان و زنان فراوانی به وجود آورد. از این تعبیر استفاده می‌شود که تکثیر نسل فرزندان آدم، تنها از طریق آدم و همسرش صورت گرفته است و موجود ثالثی در آن دخالت نداشته است. لازمه این سخن ازدواج فرزندان آدم (برادر و خواهر) با یکدیگر است. زیرا اگر آن‌ها با همسران دیگری ازدواج کرده باشند، «منهما» تکثیر نسل بشر از آن دو صادق نخواهد بود. این موضوع استدلالی در احادیث متعددی نیز وارد شده است و زیاد هم جای تعجب نیست. چون مباح بود و هنوز حکم تحریم ازدواج خواهر و برادر نازل نشده بود. بدیهی است ممنوعیت کاری در گرو حکم خداوند است. چه مانعی دارد که ضرورت‌ها و مصالحی ایجاب کند که در پاره‌ای از زمان‌ها کاری جایز باشد و بعداً تحریم گردد، ولی در احادیث دیگری تصریح شده که فرزندان آدم، هرگز با هم ازدواج نکرده‌اند و شدیداً به کسانی که معتقد به ازدواج آن‌ها با یکدیگرند، حمله شده است. پس با توجه به ترجیح روایاتی که موافق ظاهر قرآن مجید است، احادیث دسته اول را انتخاب می‌کنیم. زیرا موافق آیه فوق است.

تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۲۴۶

سلامت

امام علی^{علیه السلام}: شستن دست‌ها پیش و پس از غذا خوردن، موجب فزونی عمر است.

اصول کافی، ج ۶، ص ۲۹۰

حکایت قرآنی

جراحی معده؛ بدون بی‌هوشی

مرحوم آیت الله العظمی سید احمد خوانساری بیماری زخم معده داشتند که احتیاج به عمل جراحی داشت. ایشان سالخورده و از لحاظ جسمی ناتوان بودند و تحمل جراحی بدون بی‌هوشی نیز ممکن نبود. پیش از آنکه عمل جراحی آغاز شود ایشان اجازه بی‌هوش کردن را به پزشکان ندادند (چون به نظر ایشان در صورت بی‌هوشی تقلید مقلدیشان دچار اشکال می‌شد) لذا به پزشکان معالج فرمودند: هر گاه من مشغول قرائت سوره مبارکه انعام شدم شما مشغول عمل جراحی شوید من توجهم به قرآن است و در این صورت هیچ مشکلی پیش نمی‌آید (یعنی ایشان آن چنان توجه به قرآن پیدا می‌کنند که احساس درد نخواهند کرد).

همان طور هم شد و مقارن اتمام عمل جراحی قرائت سوره انعام نیز به آخر رسید.

مردان علم در میدان عمل ج ۴، ص ۱۸۹

عطر شهداء

شهید غلامرضا هرمزی

از شما عزیزان تقاضا دارم نماز جمعه، دعای کمیل، دعای توسل و دعای ندبه را از یاد نبرید؛ زیرا این اهداف شهادت که باید باقی بماند. شهادت شرف ماست، خمینی رهبر ماست، دعای همیشگی یادتان نرود.

مسابقه

۱. اگر کسی چیزی را که لای دندانش مانده است فرو برد روزه اش

الف. سهواً - باطل می شود ب. عمداً - باطل می شود. ج. سهواً و عمداً - باطل نمی شود.
د. همه موارد صحیح است.

۲. پیامبری که اولین غدایش انگور بود کیست؟

الف. نوح (ع) ب. موسی (ع) ج. سلیمان (ع) د. آدم (ع)

«وَقُلْ رَبِّ اَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِّيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا» (اسری: ۸۰) پروردگارا! مرا (در همه حال) در جایگاه نیکو وارد گردان و از جایگاه نیکو (به خوبی) خارج گردان و از سوی خود یک پشتوانه مستحکم برایم قرار ده.

زالال امروز

دعای روز ششم

اَللّٰهُمَّ لَا تَخْذُلْنِيْ فِيْهِ لِتَعْرِضَ مَعْصِيَّتِكَ، وَلَا تُضَيِّرْنِيْ بِسِيَاطِ نَقْمَتِكَ، وَخُزِّنِيْ فِيْهِ مِنْ مُّوْجِبَاتِ سَخَطِكَ، يٰمَنَّكَ وَاَيَادِيكَ، يٰمُنْتَهَى رَغْبَةِ الرَّاٰغِبِيْنَ.

پروردگارا! ... مرا با ارتکاب نافرمانیت، خوارم مگردان و به ضرب تازیانه انتقامت کیفر مکن و مرا از موجبات خشم خود، دور گردان، به حق احسان و نعمت‌هایت؛ ای منت‌های خواسته و آرزوی خواستاران.

پیام‌ها

۱. معصیت الهی، لذت زودگذر و آبی دارد. ۲. گناه موجب خوارى انسان و دور شدن از سعادت می‌شود. ۳. در کنار انجام اعمال نیک، باید از لغزش دوری کنیم.

تقویم

پنج شنبه ششم ماه رمضان

۱. نزول تورات موسی (ع)

۲. تولد دانشمند بزرگ اسلام محمد بن زکریای رازی در ۲۴۴ شمسی

۳. روز دارو سازی

مصباح معنا

(گلچینی از کلام استاد)

بهترین عبادت

به هر حال، واقع‌نگری و واقع‌بینی انسان را متوجه این امر می‌کند که در این دنیا گرفتاری‌های زیادی برای همه انسان‌ها پیش می‌آید و فقط نوع، شکل و زمان آن با یکدیگر فرق می‌کند؛ گاهی بیماری، فقر و گرفتاری است، گاهی از دست دادن عزیزی است، گاهی هم بلاهای اجتماعی مانند زلزله، سیل و طوفان است. مسلماً کمک کردن به چنین کسانی که مبتلا به چنین غم و اندوه‌هایی شده‌اند و از انجام وظایف خود بازمانده‌اند و در نهایت، شاد کردن آنها از بهترین عبادات است. البته باید توجه داشته باشیم که شرط هر عبادتی قصد قربت است.

سیمای امیرالمؤمنین در قرآن

وسيله تقرب به خدا

«يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اتَّقُوْا اللّٰهَ وَاِتَّقُوْا اِلَيْهِ الْوَسِيْلَةَ وَجَاهِدُوْا فِىْ سَبِيْلِهِ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُوْنَ»^۱؛ ای کسانی که ایمان

آورده‌اید! از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید و وسیله‌ای برای تقرب به او بجوئید و در راه او جهاد

کنید، باشد که رستگار شوید. عن ابن شهر آشوب قال: قال اميرالمؤمنين عليه السلام فى قوله

تعالى: (و ابتغوا اليه الوسيله) انا وسيلته.^۲ از ابن شهر آشوب نقل شده است که امیرمؤمنان علی

(ع) در تفسیر این سخن خدا: (و ابتغوا اليه الوسيله) فرمودند: «من وسیله تقرب به خدا هستم».

۱. مائده، آیه ۳۵

۲. ابن شهر آشوب، مناقب، ج ۳، ص ۷۳.

تمثیل

دعاهای متنوع

گرچه در کتاب‌های دعا، همچون مفاتیح الجنان، برای تمام ساعات روز و تمام روزهای سال دعا نقل شده است، اما این مثل آن است که وقتی شما به ترمینال اتوبوس یا فرودگاه یا ایستگاه قطار مراجعه می‌کنید، می‌بینید که در تابلو نوشته شده است: برای تمام ساعات شبانه‌روز، وسیله آماده سفر دارند، ساعت ۸ صبح، ۹ صبح، ۱۰ صبح تا آخر شب. معنای این تابلو این نیست که همه مردم در همه ساعات مسافرت کنند، بلکه به معنای آن است که هر مسافری در هر ساعتی تصمیم سفر گرفت وسیله هست. در دعا هم شاید منظور این باشد که هر کس در هر ساعت قصد خواندن دعایی داشت، دعای مخصوص آن ساعت هست. به علاوه، دعاهای کوچک، به خصوص اگر انسان آنها را حفظ کند لطمه‌ای به کار نمی‌زند و می‌تواند در ضمن کار به دعا هم مشغول باشد.

آثار و خواص سوره‌ها

سوره مائده

نبی اکرم (ص) فرمود: هر کس سوره مائده را بخواند، خداوند متعال او را به شمار هر یهودی و نصرانی که در دنیا نفس می‌کشد، ده حسنه به او می‌دهد و ده گناه از نامه عمل وی محو می‌کند و ده درجه او را بالا می‌برد. امام باقر (ع) فرمود: هر کس سوره مائده را روزهای پنجشنبه تلاوت کند، ایمانش به ظلم و گناه آلوده نمی‌شود و هرگز نسبت به خداوند شرک نمی‌ورزد.

۱. مجمع‌البیان، ج ۳، ص ۲۳۱

۲. نواب‌الاعمال، ص ۲۳۵.